

Samverkansregionala insatser

Bilaga 2 till Jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider – Årsrapport om överenskommelsen 2025

2026-03-27

Version: 1.0

Versionshantering

Version	Datum	Förändring
1.0	2026-03-27	

Samverkansregionala insatser, årsrapport 2025

Rapporten utgiven av RCC i samverkan

Mars 2026

Innehållsförteckning

Kapitel 1

RCC Norr	5
1.1 Prevention.....	5
1.2 Tidig upptäckt.....	5
1.3 Standardiserade vårdförlopp	5
1.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi	5
1.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	6
1.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025	6
1.5 Min vårdplan	6
1.6 Barncancerområdet.....	6
1.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	7
1.8 Kompetensförsörjning och forskning	7

Kapitel 2

RCC Mellansverige	9
2.1 Prevention.....	9
2.2 Tidig upptäckt.....	9
2.3 Standardiserade vårdförlopp	9
2.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin och patologi	10
2.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	10
2.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning.....	10
2.5 Min vårdplan	11
2.6 Barncancer.....	11
2.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	11
2.8 Kompetensförsörjning och forskning	12

Kapitel 3

RCC Stockholm Gotland	13
3.1 Prevention.....	13
3.2 Tidig upptäckt.....	13
3.3 Standardiserade vårdförlopp	14
3.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi	15
3.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	15
3.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025	16
3.5 Min vårdplan	16
3.6 Barncancerområdet.....	16
3.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	17

3.8	Kompetensförsörjning och forskning	18
-----	--	----

Kapitel 4

RCC Sydöst	19
-------------------------	-----------

4.1	Prevention.....	19
4.2	Tidig upptäckt.....	19
4.3	Standardiserade vårdförlopp	19
4.3.1	Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi	20
4.4	Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	20
4.4.1	Cancerrehabilitering	20
4.4.2	Palliativ vård	21
4.4.3	Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025	21
4.5	Min vårdplan	21
4.6	Barncancerområdet.....	22
4.7	Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	23
4.8	Kompetensförsörjning och forskning	24

Kapitel 5

RCC Syd	25
----------------------	-----------

5.1	Prevention.....	25
5.2	Tidig upptäckt.....	25
5.3	Standardiserade vårdförlopp	25
5.3.1	Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin och patologi	26
5.4	Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	26
5.4.1	Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård	26
5.5	Min vårdplan	27
5.6	Barncancerområdet.....	27
5.7	Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	27
5.8	Kompetensförsörjning och forskning	27

Kapitel 6

RCC Väst	29
-----------------------	-----------

6.1	Prevention.....	29
6.2	Tidig upptäckt.....	29
6.3	Standardiserade vårdförlopp	30
6.4	Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi.....	30
6.5	Stöd till rehabilitering och palliativ vård.....	30
6.6	Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025.....	32
6.7	Min vårdplan	32
6.8	Barncancerområdet.....	32
6.9	Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården.....	33
6.10	Kompetensförsörjning och forskning	34

KAPITEL 1

RCC Norr

1.1 Prevention

RCC Norr samarbetar med regionernas folkhälsoenheter för att förbättra levnadsvanor i norra sjukvårdsregionen, med fokus på tobak, alkohol, matvanor och fysisk aktivitet. En kommun per region ingår i ett pilotprojekt som prövar arbetssättet med hälsoinformatörer.

1.2 Tidig upptäckt

Norra sjukvårdsregionens cancergenetiska mottagning, som utreder familjer med ärftligt ökad cancerrisk, finns under RCC Norr. Arbete pågår fortlöpande för ökad kunskap om ärftlig cancer och för mer jämlikt nyttjande av mottagningen inom sjukvårdsregionen. Ett förslag har utarbetats avseende en sjukvårdsregiongemensam organisation för uppföljning av vissa högriskgrupper som behöver särskilda kontrollprogram. RCC Norr är nationellt stödjande RCC för ärftlig cancer.

1.3 Standardiserade vårdförlopp

RCC Norr stödjer regionernas SVF-arbete genom samordning, utbildning och workshoppar. Fyra SVF har analyserats för att identifiera orsaker till långa väntetider och erfarenheterna har delats mellan regionerna i digitala workshoppar för respektive diagnos.

1.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi

RCC Norr har utlyst och fördelat medel till projekt som syftar till att främja tillgängligheten inom bild- och funktionsmedicin och patologi. 2025 har 10 projekt inom patologi och 21 inom bilddiagnostik tilldelats medel. RCC Norr har följt upp projekten och gett stöd vid behov.

1.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

RCC Norr stödjer implementeringen av nationella vårdprogram för cancerrehabilitering och bäckencancerrehabilitering genom dialogmöten, utbildningar och utvecklingsprojekt. Arbetet sker både inom diagnosprocesser och via en sjukvårdsregional arbetsgrupp. Strukturerade behovsbedömningar ökar och arbete pågår med riktlinjer för individuella rehabiliteringsplaner utifrån rekommenderade KVÅ-koder.

Ett Kraftens Hus har etablerats i Östersund, med stöd från RCC Norr. Många förbättringsarbeten pågår för att stärka patientens förmåga till en aktiv rehabilitering.

De sjukvårdsregionala processledarna för palliativ vård är koordinatörer för sjukvårdsregionens palliativa kompetenscentrum. Utbildningar om palliativ vård, personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp palliativ vård samt samtal vid allvarlig sjukdom har hållits för personal inom både regioner och kommuner i norr. RCC Norr är nationellt stödjande RCC för palliativ vård.

1.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025

RCC Norr har 2025 utlyst och fördelat medel till totalt 41 förbättringsprojekt inom de aktuella områdena. RCC Norr har följt upp projekten och gett stöd vid behov.

1.5 Min vårdplan

Antal verksamheter och diagnoser som använder Min vårdplan ökar fortlöpande i norra sjukvårdsregionen, liksom antalet startade vårdplaner via 1177. RCC Norr erbjuder stödresurser och samordnar erfarenhetsutbyte. RCC Norr är nationellt stödjande RCC för Min vårdplan.

1.6 Barncancerområdet

Personal som tidigare rekryterats genom barncancersatsningen fortsätter sitt arbete. Läkare och kontaktsjuksköterskor på hemsjukhusen är viktiga resurser, särskilt för barn med komplexa behov. Personalen erbjuds kontinuerligt professionell handledning. Uppföljningsmottagning i form av ”nyckelbesök” erbjuds alla barncancerpatienter i sjukvårdsregionen vid 13, 17 och 18 års ålder,

samt uppföljande besök vid 25 års ålder. Multidisciplinär samverkan kring cancerpredisposition mellan RCC Norr och barnonkologen är etablerad och vidareutvecklas.

Genomfört arbete under 2025, ofta fortsatt och pågående 2026:

- GAP-analys för barncancerrehabilitering är slutförd, lokala rehabteam har formats. Cancerrehabilitering för barn och ungdomar implementeras, med bedömning av rehabiliteringsbehov och individuella cancerplaner
- Pediatriskt palliativt kompetenscentrum, PPKC-Norr har etablerats, utbildningsdagar har anordnats och över 500 medarbetare har deltagit. Palliativ pediatrisk MDK är rutin.
- Barnonkologiska hemsjukvårdsprojekt fortsätter att utvecklas i regionerna. Hemsjukvård erbjuds barn med cancer inom 45 min från Umeå.
- Anpassning av lokaler både på barnonkologen i Umeå och på hemsjukhus i regionerna.
- Arbete för att hitta strukturer som möjliggör patient- och närståendesamverkan

1.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

RCC Norr samordnar den sjukvårdsregionala kunskapsstyrningen inom cancerområdet. Uppföljning sker genom dialog- och regionmöten och genom cancerplanens uppföljning. Arbetet enligt den sjukvårdsregionala cancerplanen för 2022–2024 har slutredovisats och en ny cancerplan för 2025–2028 har fastställts. Kvalitetsregisterarbete stöds genom utbildningar och analyser.

RCC Norr, Region Västerbotten och Umeå universitet är de tre parterna i blivande Umeå CCC. Ett intensivt arbete pågår för att uppnå ackreditering som CCC enligt OECl.

1.8 Kompetensförsörjning och forskning

RCC Norr stödjer optimerat kompetensnyttjande och vidareutbildning inom cancervården. Utbildningar, kunskapsdagar och seminarier genomförs regelbundet. De sjukvårdsregionala cancerdagarna 2025 hade omkring 300 deltagare. Flera framgångsrika förbättringsprojekt presenterades.

Digitala arbetssätt används brett för samverkan, utbildning och utvecklingsprojekt. AI-lösningar ingår i flera pågående satsningar inom bilddiagnostik och patologi och för framtagande av kunskapsstöd.

RCC Norr bidrar med statistisk kompetens till registerforskning och ansvarar för datauttag ur kvalitetsregister.

KAPITEL 2

RCC Mellansverige

2.1 Prevention

Under året har arbetet fokuserat på samverkan med TPLR (Tobaksprevention i landets regioner), CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning), Folkhälsomyndigheten, Länsstyrelsen i Uppsala län och andra aktörer. Tillsammans genomfördes LUFIT 2025, Sveriges största konferens om nikotin- och tobaksfrågor, i Uppsala i september. Insatserna ger vården och regionerna bättre kunskapsstöd för att utveckla effektiva cancerpreventiva insatser för befolkningen.

2.2 Tidig upptäckt

Det samverkansregionala projektet ”Förstudie basal cancergenetik” pågår för att kartlägga om det finns strukturer som säkerställer ett jämlikt och systematiskt omhändertagande av personer med ärftlig cancer, samt om dessa behöver utvecklas. Projektet ska möta den ökande efterfrågan på cancergenetiska utredningar genom att stärka regionernas kapacitet för basal utredning inom fem prioriterade diagnosgrupper. Resultaten ska redovisas för Samverkansnämndens ledningsgrupp våren 2026, som därefter tar ställning till ett eventuellt utökat arbete.

2.3 Standardiserade vårdförlopp

Under 2025 har RCC Mellansverige samordnat regionernas redovisning av måluppfyllelsen inom SVF. Införandet av Cosmic i flera regioner har medfört tekniska problem i överföringen av väntetidsdata till Signe, vilket påverkat arbetet negativt. Med stöd från RCC Mellansverige uppnådde dock alla utom en region målet att över 70 % av nya cancerfall inkluderas i SVF.

Rapporterna till Socialstyrelsen omfattade en kartläggning av patienter inom fyra diagnoser som överskridit ledtiderna med 50 % eller mer, vilket ger viktiga underlag till vårdprocessgrupperna. RCC Mellansverige stödjer även utvecklingen av nya arbetssätt för ökad följsamhet och effektivitet i SVF, bland annat genom diagnosspecifika grupper och nätverk. Regelbunden uppföljning bedöms fortsatt nödvändig för att nå en jämlik vård av hög medicinsk kvalitet.

2.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin och patologi

Under 2025 fördelade RCC Mellansverige drygt 24 miljoner till 16 projekt inom bild- och funktionsmedicin och 10 projekt inom patologi. Flera av projekten bedömdes vara till nytta för hela sjukvårdsregionen. Fem av projekten hade beviljats medel under 2024 och tilldelades under 2025 ytterligare medel till fortsatt arbete.

2.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

Den regionala arbetsgruppen för cancerrehabilitering har fortsatt implementeringen av det nationella vårdprogrammet med fokus på uppföljning och KVÅ-koder samt spridning av RCC:s webbutbildningar och informationsfilm. Detta stärker kvaliteten och likvärdigheten i rehabiliteringsinsatserna och gör att patienter snabbare får rätt stöd. En kartläggning av regionernas webbplatser har genomförts för att stärka samverkan och överlämning. Ett webinarium om sex och cancer har hållits för att lyfta ett ofta förbisett patientbehov.

Uppdragsutbildningen ”Rehabilitering vid cancer i bäckenområdet” (7,5 hp) har genomförts med god utvärdering och flera initierade utvecklingsprojekt, en ny omgång planeras 2026. Detta stärker kompetensen i vården och därmed patienternas tillgång till specialiserad rehabilitering. Ett nationellt samarbete kring digital cancerrehabilitering har inletts, sex patientsamverkanprojekt startats inom egenvård och arbetet med att stärka palliativ vård i sjukvårdsregionala grupper fortsätter löpande.

2.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning

År 2025 fördelade RCC Mellansverige drygt 20 miljoner till 57 projekt inom rehabilitering (31) och palliativ vård (26) varav 15 är fortsättningsprojekt från 2024. Projekt som genomfördes år 2024 har gett inspiration till projekt som beviljats medel 2025, där andra regioner och diagnosområden nu gör likadana aktiviteter för att skapa förbättringar. Nio initiativ arbetar med att stärka cancerrehabilitering och palliativ vård för barn och unga vuxna.

2.5 Min vårdplan

Under året har frekvent utbildning och handledning genomförts om Min vårdplans innehåll, användning och funktionalitet, främst riktat till sjuksköterskor i sjukvårdsregion Mellansverige. Insatsen stärker användningen av Min vårdplan i kliniken vilket ger patienter bättre överblick över sin vård, ökad delaktighet och tydligare stöd genom hela cancerprocessen.

RCC Mellansverige deltar även i månatliga nationella införandemöten för att ta till vara förbättringar och goda exempel som kan omsättas i regionen och ytterligare förbättra patienternas vårdflöden.

2.6 Barncancer

Stödjande insatser har genomförts för palliativa ombud, inklusive översyn av gemensamma dokument och rutiner. En enkät visar ojämlig tillgång till hemsjukvård för barn med palliativa behov vilket ger underlag för fortsatt arbete inom området.

Implementeringen av det nationella vårdprogrammet för cancerrehabilitering för barn och ungdom pågår i flera regioner och en processledare har tillsatts för att stärka det samordnade stödet till patienter och familjer. En transitionssköterska i Uppsala ska förbättra övergången mellan barn- och vuxenvård, vilket ger kontinuitet och tryggare vård.

Samarbetet inom sjukvårdsregionen stärks genom ”Virtuell klinik”, och en sjukvårdsregional vårdplatskoordinator har etablerats för att effektivisera planerade behandlingar och insatser.

2.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

RCC Mellansverige stöttar aktivt kunskapsutvecklingen inom cancervården genom bland annat arbete med nationella vårdprogram, deltagande i kunskapshöjande aktiviteter som seminarier och föreläsningar, framtagande av kunskapsmaterial, presentation av kvalitetsregisterdata, och stöttning i ackrediteringsarbete för Comprehensive Cancer Centers (CCC).

2.8 Kompetensförsörjning och forskning

RCC Mellansverige är nationellt ansvarigt för att kvalitetsregisterbaserade randomiserade kontrollerade studier (R-RCT) ska kunna bedrivas inom cancerområdet. Vidare ges stöd till forskning som utgår från något av de register som RCC Mellansverige har ett större ansvar för att stötta. RCC Mellansverige arbetar tillsammans med Lif Mellansverige för att öka forskningen och ansvarar för FICA-nätverket (Forskningssjuksköterskor inom cancer).

Stöttning av kompetensförsörjning sker framför allt genom stöttning av vidareutbildning för vårdpersonal.

KAPITEL 3

RCC Stockholm Gotland

3.1 Prevention

RCC Stockholm Gotland (SG) har under 2025 fortsatt utbilda, samordna insatser och fortsatt utveckling av Region Stockholms hälsoinformatörer. Vi har också stöttat Region Gotlands införande av rollen samt RCC Norrns projekt att införa rollen i flera regioner och kommuner inom ramen för EU:s Joint Action Prevent NCD. Hälsoinformatörernas arbete inom region Stockholm har under 2025 till stor del fokuserats på insatser kring HPV-vaccination samt deltagande i cancerscreening. Genom dessa insatser har samverkan etablerats med flera nya aktörer inom civilsamhället (exempelvis den ideella organisationen Mama United och Röda Korset) som i sin tur lett till vidare samverkan kring andra riskfaktorer (exempelvis kost och fysisk aktivitet).

RCC SG har under våren haft en aktiv roll i framtagandet av nationell utbildning kring levnadsvanor i samverkan med NPO levnadsvanor. Vi har också bidragit med analys, expertis samt finansiering till en vetenskaplig artikel om kunskap och attityder kring cancerriskfaktorer bland allmänheten som publicerades i BMC Public Health under våren 2025 samt ytterligare ett manus som skickats till vetenskaplig tidskrift under hösten 2025 (med fokus på kunskap kring risk-och skyddsfaktorer och koppling till utbildningsnivå).

RCC SG deltog under våren vid Järvaveckan med informations- och kommunikationsinsatser kring levnadsvanor samt cancerprevention inklusive HPV-vaccination. Under våren 2025 genomfördes en utbildning för RCC:s medarbetare om kostens betydelse för cancerrisk.

3.2 Tidig upptäckt

Under året har flera fortbildningsaktiviteter genomförts inom sjukvårdsregionen för primärvårdens personal, med fokus på tidig upptäckt av cancer. I oktober arrangerades en välbesökt heldagskonferens med temat tidig cancerupptäckt i primärvården. Analys pågår av patientsäkerhetsprojektet i primärvården. Projektet har haft särskilt fokus på tidig upptäckt av cancer, orsaker till avvikelser och missade möjligheter samt lärdomar för vården.

Arbetet med att uppdatera och regionalt anpassa primärvårdens vårdprogram för cancer på viss.nu fortsätter löpande, inklusive samverkan kring vårdövergångar. Insatser har genomförts för att skapa rutiner för systematisk uppföljning av premaligna tillstånd, som till exempel lungnoduli och IPMN (Intraduktal papillär mucinös neoplasi).

Försöksverksamheten med riskbaserad lungcancerscreening har fortsatt och resultatet från den första pilotstudien har skickats in till vetenskaplig tidskrift under 2025. Pilotstudie 2 pågår och pilotstudie 3 är planerad. Bilddiagnostik utvärderas med AI-lösning och manuell granskning. En rapport avseende Sociodemografiska skillnader i deltagande i en riktad lungcancerscreening har publicerats. Försöksverksamheten inom OPT (organiserad prostatacancer-testning) har utökats och fortsatt enligt plan. Under 2025 har en övergång skett till digitaliserad kommunikation via Kivra och 1177.

Insatser inom utrotningsprojektet livmoderhalscancer har genomförts. När inklusionen avslutades i juni 2025 hade 69 874 personer vaccinerats i Region Stockholm. Barnmorskor, verksamhetsutvecklare/läkare, kommunikatörer och sjuksköterskor från RCC SG har deltagit och arrangerat en stor mängd informations-, kommunikations-, och vaccinationsinsatser i dialog med olika aktörer.

Insatser har också genomförts för att HPV vaccinera riskgrupper. Under hösten inleddes också ett pilotprojekt med HPV vaccination till pojkar/unga män födda 2007–2008 i enighet med FOHMs rekommendation. I slutet av 2025 hade ca 4000 pojkar/unga män vaccinerats.

Inom ramen för EU:s Joint Action Prevent NCD slutfördes det så kallade RES-projektet (Res enkelt till screening). Projektet har letts av RCC SG och genomförs i samarbete med vårdgivare, Storstockholms lokaltrafik och Strålfors. Projektet utvärderar om fria resor med kollektivtrafik ökar deltagande i bröstcancerscreening med mammografi i områden med lågt deltagande. Resultatet visar ett ökat deltagande med ca 5–8 %. Hälsoekonomisk analys pågår.

3.3 Standardiserade vårdförlopp

Under 2025 har RCC SG fortsatt att stödja sjukvårdsregionens vårdgivare i SVF-arbetet. Den regionala arbetsgruppen fortsätter att på olika sätt underlätta SVF-arbetet i dialog med vårdgivarna och de regionala processledarna. Automatöverföring av SVF-data från journalsystem till INCA-plattformen, vilket ger ett effektivare resursutnyttjande i vården har fortsatt och breddats

ytterligare. Analysen (bland annat journalgranskningar) av patienter i SVF som väntat > 50 % över målltiden har genomförts i nära samverkan med vårdgivarna och leds av de sjukvårdsregionala processledarna. Flera förbättringsprojekt med syfte att effektivisera vårdkedjorna och korta ledtiderna har genomförts, vilket resulterat i ökad måluppfyllelse avseende ledtidsmålen i SVF. Ett särskilt lyckosamt exempel är lungcancer, där måluppfyllelsen för ledtidsmålet (SVF) ökat från 30-85 % under 2025.

3.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi

Flera kompetenssatsningar har genomförts. Exempelvis utbildning av 11 histotekniker, vilket möjliggjort effektiv kompetensväxling mellan denna grupp, biomedicinska analytiker och läkare. En digital plattform för patologer att öva och bedöma sina diagnostiska färdigheter har etablerats. Det långsiktiga arbetet med att bygga upp den molekylärdiagnostiska verksamheten vid Karolinska universitetssjukhuset, som stöds av RCC SG visar att betydligt fler cancerpatienter får molekylär diagnostik till väsentligt kortare svarstider. Breda genpaneler används reflexmässigt för kolorektal-, prostata-, spridd bröst-, och endometrie-cancer. Barncancer och sarkom analyseras rutinmässigt med helgenomsekvensering, vilket ger snabbare och mer precisa diagnoser samt möjliggör bättre behandlingar. Utbildning har också genomförts för att stärka kompetensutvecklingen inom mammografi och endoskopi för att öka tillgängligheten. Flera av förbättringsprojekten har testat och utvärderat AI-lösningar inom bilddiagnostik, strålbehandling samt patologi.

3.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

Arbetet med implementering av vårdprogrammen inom rehabilitering och palliativ vård genom informations-, och utbildningsinsatser har genomförts under året. Dialog och samverkan har skett löpande med vårdgivare samt med andra aktörer från civilsamhället, som t.ex. Kraftens Hus och föreningen Ung Cancer. Arbetet fortsatt med analys för att påvisa eventuella omotiverade skillnader i tillgång till palliativ vård (med avseende på kön, ålder, socioekonomisk status och anpassade riktade åtgärder). Insatser avseende övriga utbildningsaktiviteter har fortsatt under våren i samarbete med bland annat ”Palliativa veckan”, en serie nationella webbföreläsningar framtagna av den nationella arbetsgruppen i palliativ vård samt andra utbildningsinsatser tillsammans med Palliativt kunskapscentrum i Region Stockholm.

3.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025

Inom rehabilitering har omfattande arbeten (en rad delprojekt) av Centrum för cancerrehabilitering med fokus på personcentrering, jämlik vård, egenvård och kunskapsuppbyggnad. Andra projekt fokuserar på rehabiliteringsprocessen inom akutsjukhus, med särskilt fokus på så kallad prehabilitering. Här ingår även förbättringsarbeten för att stödja utvecklingen inom Kraftens Hus, både i Stockholm och på Gotland. Här pågår initiativ inom psykosocialt stöd, vårdnavigator samt egenvård och levnadsvanor.

De palliativa projekten fokuserar bland annat på att stärka vårdprocesser på flera akutsjukhus genom konceptet Kloka kliniska val, kortare ledtider till strålbehandling och jämlik tillgång till palliativ vård. Förbättrad nutrition vid palliativ vård för både vuxna och barn är mål för tre projekt. Andra utvecklar digitala stöd, bland annat digital vårdtolk, automatisk screening av palliativa vårdbehov och distansmonitorering inom vårdformen avancerad sjukvård i hemmet (ASIH). Flera förbättringsprojekt har genomförts för att specifikt förbättra den palliativa vården för barn, bland annat inom hospice.

3.5 Min vårdplan

Införandet av Min vårdplan har fortsatt under 2025 och används nu vid majoriteten av mottagningarna på samtliga sjukhus i Stockholm, på Gotland samt vid två privata urologimottagningar. För att stödja fortsatt användning och utveckling av arbetssätt, genomförs regelbundna uppföljningar i arbetsgrupperna av införandestödjare från RCC. RCC SG har fortsatt att arrangera regionala nätverksträffar samt digitala utbildningstillfällen för de som arbetar med Min vårdplan.

3.6 Barncancerområdet

Omfattande arbeten har genomförts, som t.ex. fortsatt utveckling av kontaktsjuksköterskerollen inom barncancer, nya arbetssätt som möjliggjort behandling i hemmet för fler barn, insatser för ökat patientinformation, lekterapi, standardiserad vårdplanering (ökar patientsäkerheten), säkrare läkemedelshantering, precisionsmedicin, säkrare övergång mellan barn och vuxenvård, förbättrad uppföljning för barn som genomgått allogen stamcellstransplantation. Dessutom har implementering av precisionsmedicin i klinisk rutin genomförts med utveckling av så kallad ”Molecular Tumour

Board” regionalt med koppling till kliniska studier. En ny rutin är etablerad genom hjärtmottagningen för att uppfylla de nya kraven i det nationella vårdprogrammet. Projekt har också genomförts för bättre symtomlindring och livskvalité i hemmet för palliativ vård av barn, vilket minskat antalet akuta sjukhusinläggningar.

Ett interprofessionellt barnrehabiliteringsteam har etablerats 2025 som tar emot alla barn och familjer som är färdigbehandlade för en kartläggning av rehabiliteringsbehov. Utifrån identifierade behov erbjuds rehabiliteringsinsatser som sedan följs upp.

3.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

RCC SG har under 2025 vidareutvecklat uppföljningen av cancervården genom att kombinera regionala och nationella datakällor. VAL-databaserna används för regelbunden uppföljning av cancerincidens samt vårdkonsumtion avseende strålbehandling, kemoterapi och kurativt syftande kirurgi. Eftersom det regionala tumörregistret (RTR) saknar uppgifter om behandlingar och sociodemografiska faktorer har RCC SG etablerat en koppling med VAL i syftet att stärka möjligheterna till uppföljning. Bättre analyser och strukturerad återkoppling till vårdgivarna förbättrar förutsättningarna för en transparent, enhetlig och jämlik uppföljning av cancervården i regionen. RCC SG fortsätter att stödja regionernas rapportering till läkemedelsregistret genom en teknisk struktur för säker och automatiserad dataöverföring till INCA. Strukturen är generell och skalbar, vilket underlättar införande i olika vårdssystem.

Parallellt har RCC SG utvecklat en informationsstruktur för uppföljning av medicinsk onkologisk behandling, där insamlade data kan delas vidare till diagnosspecifika kvalitetsregister. Detta stärker den nationella kunskapsstyrningen och möjliggör fördjupad analys av behandlingsresultat.

Under 2025 har processen för beslut och implementering av nya kunskapsstöd utvecklats ytterligare. Efter sammanställning har remissvaren sker implementering efter delegationsbeslut av hälso- och sjukvårdsdirektören. Genom denna struktur skapas förutsättningar för en enhetlig och resurseffektiv implementering som stärker både vårdens kvalitet och jämlikheten i cancervården. RCC SG har fortsatt haft ansvar för att NVP och SVF implementeras genom regionala arbetsgrupper. Dessa grupper analyserar organisatoriska och ekonomiska konsekvenser samt omsätter nationella rekommendationer till en regional tillämpning utifrån tillgängliga resurser,

kompetenser och organisatoriska förutsättningar. Arbetsättet utvecklas löpande avseende integration med kunskapsstyrningsorganisationen.

3.8 Kompetensförsörjning och forskning

RCC SG genomför årlig kartläggning av kompetensförsörjning inom sjukvårdsregionens cancervård. Vårdgivarna rapporterar om det aktuella läget avseende bemanning samt behov av kompetensutveckling. 2025 års resultat indikerar ett positivt trendbrott: fler verksamheter beskriver en mer stabil bemanningssituation och uppger att det finns större utrymme för utvecklingsarbete jämfört med tidigare år. RCC SG har tagit fram en sammanställande rapport som omfattar perioden 2016–2025 och som beskriver utvecklingen inom bemanning, rekrytering och kompetensutveckling. Ett önskemål från kartläggningen 2025 var att utbildningsmaterial ska göras mer lättillgängligt. RCC SG har därför samlat det digitala utbildningsmaterialet på en utbildningsplattform, som uppdateras löpande. Nationella läroplanen för uppdragsutbildningen Kontaktsjuksköterska i cancervård 7,5 hp har uppdaterats och en ny upphandling av kursen har genomförts.

Flera förbättringsarbeten pågår inom ramen för årets särskilda satsningar, med syfte att förbättra kompetensförsörjningen, t.ex. inom bilddiagnostik, endoskopi och palliativ vård.

RCC SG har under året stöttat forskning (expert-, analys-, samt finansiellt stöd) inom prevention, tidig upptäckt, screening, jämlikhet, patientdelaktighet, palliativ vård, patientsäkerhet samt AI-baserade insatser.

KAPITEL 4

RCC Sydöst

RCC Sydöst tar fram en samlad resultatredovisning som beskriver uppföljning utifrån sex patientlöften. I [Resultatredovisningen](#) finns fördjupad information kring flera av nedanstående områden.

4.1 Prevention

Under året har NAG prevention genomfört flera insatser enligt den nationella cancerpreventionsplanen för att stärka hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete i cancervården. I Sydöst har kunskapshöjande insatser genomförts i form av samarbete med processer för cancerrehabilitering, prostatacancer, hudcancer, ärftlig cancer, patient- och närstående rådet samt återkommande träffar med de regionala cancerrehabiliteringsgrupperna i Sydöst, RPO hälsofrämjande och Linköping Comprehensive Cancer Center, LCCC. NAG prevention har i samarbete med NAG kunskapsstöd levnadsvanor tagit fram en nationell webbutbildning *Levnadsvanor – fakta och arbetsätt i vården*. Under året har en remissversion av stöddokumentet *Levnadsvanor och kroppsvikt under behandling tagits fram*.

4.2 Tidig upptäckt

Processledaren för ärftlig cancer har inlett samarbete med bröstcancerprocessen i syfte att klargöra rekommendationer och diskutera snabbspår. Dialog om snabbspår har även påbörjats med processen för kolorektalcancer. Avstämning med barncancerprocessen har påbörjats avseende utredning och uppföljning av friska syskon. Processledaren för ärftlig cancer har också arbetat som ordförande för nationellt vårdprogram för ärftliga tumörrisksyndrom hos vuxna och barn.

4.3 Standardiserade vårdförlopp

Sjukvårdsregional SVF-samordnaren samlar kontinuerligt regionala SVF-samordnare i RAG SVF. RCC sydösts processledare genomför med stöd av processamordnare och vid behov med stöd av sjukvårdsregional och/eller regional SVF-samordnare möten för dialog om resultat, tolkning av kriterium, registrering av aktuella koder samt validitet i de resultat som publiceras.

RCC:s diagnosspecifika processledare hade även 2025 i uppdrag att samordna sin processgrupp för granskning av utvalda vårdförlopp. Resultatet av granskning presenterades sedan vid sjukvårdsregional hearing där regionrepresentanter och RCCs processledare redogjorde för och reflekterade tillsammans runt ”sina” fynd. Hearingen gav möjlighet för RCC:s processledare att fånga och samordna gemensamma utvecklingsområden samt få inblick/möjlighet att stödja regionala processgrupper. Hearingen avslutades med att regionala SVF-samordnare redogjorde för hur de handlingsplaner som skapats kommer omhändertaras inom respektive region, hur de planerar att stödja och följa upp arbetet med identifierade regionala utmaningar/handlingsplaner.

4.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi

Inom Patologi har 7 projekt beviljats medel, och inom Bild- och funktionsmedicin 15 projekt, några av projekten inkluderar båda områdena. Fokus har varit att projekten ska främja tillgänglighet och ha påverkan på ledtider inom närtid och att de ska främja samarbete inom patologi eller inom bilddiagnostik i Sydöst och mellan kliniker och patologi/bilddiagnostik. Pågående projekt presenteras på [RCC:s webbplats](#)

4.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

4.4.1 Cancerrehabilitering

En rutin för att klargöra och underlätta aktiv överlämning (inklusive remissförfarande) gällande rehabiliteringsbehov från universitetssjukhusets kliniker till övriga sjukvårdsregionen har tagits fram. Nätverk för lymfterapeuter, de som arbetar med fatigue och de som arbetar med sexuell hälsa inom Sydöstra sjukvårdsregionen har skapats för att främja ett jämlikt strukturerat arbetssätt i hela sjukvårdsregionen. Under året har samtliga rehabprofessioner inom cancersjukvården gått ACT-utbildning samt uppföljande workshop för klinisk implementering kombinerat med professionsnätverksträffar. Samverkan med primärvården har påbörjats för att gemensamt hjälpa åt att fånga upp patienter med behov av cancerrehabilitering. Bland annat har en broschyr tagits fram för patienter med fatigue som är 1177-anpassad och tillgänglig nationellt. För en mer detaljerad beskrivning om aktiviteter i respektive region, se [Resultatredovisningen](#).

4.4.2 Palliativ vård

Processledarrollen för palliativ vård inom RCC har utökats till en processledare per region samt en gemensam processamordnare för Sydöstra sjukvårdsregionen. Samverkan sker med diagnosspecifika processgrupper regionalt samt processgrupper i palliativ vård nationellt. Mer detaljerad information om pågående aktiviteter finns i [Resultatredovisningen](#).

4.4.3 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025

Under 2025 beviljades medel till 36 projekt inom cancerrehabilitering och 16 till palliativ vård. Flera av projekten är övergripande för hela Sydöstra regionen.. Alla projekt som tilldelats medel i respektive sjukvårdsregion finns på [RCC:s webbplats](#). För Sydösts projekt finns även en poster för respektive projekt som beskriver hur projekten genomförts och resultaten.

Medel har beviljats till både nya projekt och till projekt som är fortsättning på redan uppstartade förbättringsprojekt. Under 2025 har några projekt genomförts med mål att förbättra processerna kring övergång från barn till vuxna och framtagande av struktur och organisation för stöd till unga vuxna. Projekt har fått stöttning av processledarna för cancerrehabilitering och processledarna för palliativ vård i SÖSR.

Några av 2024 års projekt presenterades på RCC Sydösts webinarium ”Dela, lära och förbättra” den 21 mars. Under konferensen Utvecklingskraft cancer i november 2026 var temat förbättringsarbete, då presenterades postrar från 2025 års projekt.

4.5 Min vårdplan

RCC sydöst stödjer implementeringen av Min vårdplan genom att ha en person i varje region som har rollen som införandestödjare, de samverkar för att underlätta implementeringen. Min vårdplan har införts gemensamt och används i hela sydöstra sjukvårdsregionen för mer än 25 diagnoser. RCC sydöst stödjer även den nationella utvecklingen av Min vårdplan för bukspottkörtelcancer, utredning av misstänkt cancer, hudcancer samt neuroendokrina tumörer och binjurecancer. Handläggaren samverkar med införandestödjarna och utgör en länk mellan det övergripande nationella utvecklingsarbetet och den lokala implementeringen. Implementeringsarbetet fortsätter löpande regionalt och sjukvårdsregionalt av projektledarna.

Implementeringsarbetet för Min vårdplan matstrups- och magsäckscancer 2025 pågår.

4.6 Barncancerområdet

- Processledaren för barncancerprocessen RCC Sydöst håller ihop och samverkar aktivt med Linköping Comprehensive Cancer Center, LCCC. Besök inom Sydöstra sjukvårdsregionen angående barncancerprocessen, för ökat samarbete, diskussion och utbyte. Under året har möten genomförts med Jönköping, Norrköping, Kalmar och Västervik.
- Implementering av nationellt vårdprogram för palliativ vård av barn samt för barncancerrehabilitering för barn och ungdom har genomförts.
- Påbörjat implementering av Nationellt vårdprogram ärftlig cancer. Barnonkolog utsedd för kommande predispositions-mottagning.
- Spridit dokument ”Alarmsymtom för tidig upptäckt av barncancer” till barnmottagningar, primärvård och skolhälsovård. Digitala konferenser med Norrköping, Motala, Kalmar, Västervik samt Jönköping genomförs regelbundet. Patientkonferenserna är värdefulla och behöver utvecklas kontinuerligt. Hela teamets närvaro, både på hemortssjukhus och på centra, är av stor vikt för ett sammanhängande vårdflöde. Arbetet med utveckling av teamkonferensen har skett genom dialog vid processteamets besök på hemortssjukhusen.
- Min vårdplan har utökats till samtliga barncancerdiagnoser genom att en generell Min vårdplan har tagits fram.
- Nyckelbesöken vid 13, 17 och 18 års ålder genomförs tillsammans med ett multiprofessionellt team och erbjuds till alla barn/ungdomar efter genomgången cancerbehandling.
- Processarbete kring hantering av biopsipreparat och en SOP för detta är klar. Ny rutin för remissväg och ansvarsfördelning vid misstänkt tumör i rörelseapparaten är framtagen i samråd med ortopederna och regionen.
- Ny rutin för tillvaratagande av färskt material vid operation utanför ordinarie arbetstid (kvällar, nätter och helger) har arbetats fram.
- På grund av varsel inom den paramedicinska gruppen krävdes en omstrukturering vid de olika uppföljningarna (nyckelbesök, hjärntumörsuppföljning och IRENE uppföljningar) i syfte att bibehålla god kvalitet.
- Nytt arbetssätt för Sydöstra sjukvårdsregionens samtliga hematologiska patienter. Patienterna kommer att tas upp på årsrund där hemsjukhus och BCC deltar och registreras av BCC i VPH-modulen och följas upp årligen i kvalitetsregistret.

- Ny rutin för tillvaratagande av färskt material vid operation av tumör i CNS utanför ordinarie arbetstid (kvällar, nätter och helger) har arbetats fram. Studiebesök på Karolinska med anledning av samarbete kring barn som behöver exempelvis ortopedisk kirurgi. Även studiebesök på Huddinge eftersom många av våra patienter i behov av stamcellstransplantation vårdas där. Besöken gav ny kunskap, diskussioner kring kontaktvägar, överslag och behov av psykosocial kartläggning inför stamcellstransplantation lyftes.
- Under strategidagar i Varberg arbetade sjuksköterskor och barnsköterskor i grupper fram olika förslag till förbättringsarbeten utifrån processkartor, dessa blev prioriterade och finns nu på onkologiteamets aktivitetslista.
- Flera förbättringsprojekt och föredrag har gjorts med stöd av stimulanspengar från RCC, till exempel ”Trygga barn vid magnetkameraundersökning” och ”Implementering av precisionsmedicin inom barncancer som klinisk rutin”.
- Exempel på projekt på kliniken under våren 2025 är:
 - ”MASCOT, en studie för barn i cytostatikabehandling”, med avsikt att förbättra psykiskt mående med fysisk aktivitet.
 - ”Bildstödsprojekt”, som drivs av två barnsköterskor som under våren slutfört vidareutbildning barn och ungdom är implementerat.
 - ”Studie med infusionspåsar i väst för barnen”, avslutad under våren.

4.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

I [Resultatredovisningen](#) finns fördjupad information kring resultat och uppföljning av cancervården i Sydöst, både diagnosspecifika rapporter och en samlad rapport vilken även följer upp patienternas upplevelse av vården. Ett omfattande arbete har gjorts för att kvalitetssäkra framtagning av data till Resultatredovisningen

RCC Sydöst har hög täckningsgrad i cancerläkemedelsregistret och vi ligger bland regioner med högsta täckningsgrad. Data från cancerläkemedelsregistret används av Regionala arbetsgrupper (RAG) för onkologi och cancerläkemedel vid fortlöpande diskussion om förskrivning av cancerläkemedel i Sydöst.

RCC Sydöst ansvarar för framtagande och revidering av nio nationella vårdprogram. För att underlätta implementering av nya och reviderade kunskapsstöd tas en sjukvårdsregional konsekvensbeskrivning fram vid remissrundorna. Den sprids sedan till de som berörs. Remissrutinerna innebär samarbete med övriga regionala programområden (RPO) i Sydöst.

4.8 Kompetensförsörjning och forskning

Flera av 2024 och 2025 års förbättringsprojekt syftar till att förbättra processer, arbetssätt, uppgiftsväxla och samverka i sydöst tex genom att prova lösningar i en region och sedan sprida arbetssätten i hela sjukvårdsregion.

Nätverkssamverkan pågår inom många områden vilket är ett annat sätt att likrikta vård och rehabilitering. RCC Sydöst är fortsatt involverade i flera utbildningsinsatser för vårdpersonal inklusive framtaget utbildningspaket för medarbetare i cancervården. Efter en flera års satsning kring uppstart av en så kallad cytostatikakörkurs-utbildning i Region Östergötland är det äntligen i gång med en utbildning på Lära Nära plattform i egen regi.

För att sprida erfarenheter från 2024 års förbättringsarbeten genomfördes under våren 2025 den välbesökta digitala konferensen Dela lära och förbättra. Alla som beviljades medel fick göra en digital poster som redovisades på våra hemsidan för spridning till alla som inte hade möjlighet att delta. Vår årliga konferens Utvecklingskraft cancer ägde rum i november med fokus på förbättringsarbeten och med tema ”*samskapande med patienterna*” där flera av 2025 års förbättringsarbeten visades upp på stor posterutställning.

KAPITEL 5

RCC Syd

5.1 Prevention

[De 12 råden som finns i den europeiska kodexen mot cancer](#) och [RCC i samverkans nationella plan för cancerprevention](#) utgör basen för RCC Syds arbete med prevention. RCC Syds regionala patientprocessledare (RPPL) för prevention ingår i RCCs nationella arbetsgrupp för cancerprevention och samverkar med regionalt programområde (RPO) Levnadsvanor i Södra sjukvårdsregionen. Två (Blekinge och Halland) av fyra regioner uppnådde 70% täckningsgrad i Utrotningsprojekt HPV. Samtliga fyra regioner i Södra sjukvårdsregionen har fattat beslut om att erbjuda kostnadsfri HPV-vaccination till kvinnor och män till och med 26 år.

5.2 Tidig upptäckt

En sjukvårdsregional funktion för ärftlig cancer etablerades under året vid Skånes universitetssjukhus. Funktionen arbetar för en jämlik och evidensbaserad uppföljning av Södra sjukvårdsregionens patienter som har ökad risk för ärftlig cancer. I uppdraget ingår att bland annat samordna kompetensutveckling samt att ta fram rutiner för handläggning och systematisk uppföljning vid ärftlig cancer. RCC Syd har gett finansiellt stöd för etablerande av lokala mottagningar som nu finns i Region Blekinge och Region Skåne. Region Kronoberg planerar att öppna en lokal mottagning i januari 2026. Region Skåne har sedan 2020 en etablerad struktur för organiserad prostatacancer-testning (OPT). I Region Kronoberg har OPT startat under hösten. Region Blekinge har fattat beslut om uppstart som enligt plan kommer att ske i början av 2027.

5.3 Standardiserade vårdförlopp

SVF är en central del i det regionala och lokala processarbetet i Södra sjukvårdsregionen. RCC Syd har gett stöd till regionernas SVF-analyser och efterföljande dialog kring resultat och föreslagna åtgärder. Detta har bland annat resulterat i utveckling av sjukvårdsregionala rapporter (se nedan) samt en strukturerad remissmall att använda som underlag när patienterna remitteras över regiongränserna.

5.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin och patologi

RCC Syd har beviljat medel till 12 förbättringsprojekt inom bilddiagnostik och 9 förbättringsprojekt inom patologi. Fem av projekten, däribland förstärkt infrastruktur för MDK i Södra sjukvårdsregionen, innebär en fortsättning på förbättringsarbeten som initierades 2024. Uppföljningen visar att flera projekt har bidragit till kortare ledtider och optimerade arbets sätt.

5.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

RCC Syd stödjer och följer upp regionernas införande av de nationella vårdprogrammen för cancerrehabilitering respektive palliativ vård genom nätverksträffar, utbildningsinsatser och möten med regionala processledare. Flera webinarium har arrangerats, bland annat med fokus på handläggning av radioterapeutiska symptom/komplikationer efter behandling för bäckencancer respektive mag-/tarmbesvär efter bäckencancer.

RCC Syds patient- och närstående råd driver frågan om etablerande av mötesplatser för cancerberörda i Södra sjukvårdsregion. Rådet har under året haft regelbunden dialog med såväl Kraftens Hus som Doris Rehab. Representant från patient- och närstående rådet har deltagit i utvecklingen av Kraftens Hus digitalt. I Region Halland har en mötesplats med fokus på livskvalité för cancerdrabbade och patienter med en obotlig sjukdom etablerats inom ramen för ett förbättringsprojekt.

5.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård

RCC Syd har beviljat medel till 42 förbättringsarbeten inom rehabilitering och palliativ vård. projekt rör rehabilitering, 16 projekt rör palliativ vård och tre projekt rör både rehabilitering och palliativ vård. Ett heldagsmöte för samtliga projektledare genomfördes i början av hösten. Flera projekt har fokus på utveckling av digitala lösningar för cancerrehabilitering och palliativ vård, bl a personcentrad digital och interaktiv palliativ vård, digitalt program för prehabilitering respektive cancerrelaterad fatigue, digital kognitiv testning och digital cancerrehabilitering för unga. Uppföljningen visar att flera förbättringsprojekt har resulterat i ökad samverkan, ökad användning av digitala verktyg och en mer sammanhållen vårdkedja.

5.5 Min vårdplan

Samtliga regioner i Södra sjukvårdsregionen har erbjudits finansiellt stöd för införande och förvaltning av Min vårdplan. RCC Syd följer upp och stödjer samordning av arbetet genom regelbunden dialog och nätverksträffar. I februari arrangerades ett heldagsmöte för sjuksköterskor i cancervård med fokus på Min vårdplan och cancerrehabilitering.

5.6 Barncancerområdet

Det pågår flera insatser som syftar till ett gott och jämlikt omhändertagande av barnonkologiska patienter i Södra sjukvårdsregionen. Fokus ligger på att stärka förutsättningarna på hemsjukhusen, bl a genom kompetensförsörjningsinsatser och utökade resurser i teamen som möter barncancerpatienterna. En sjukvårdsregional gap-analys avseende nationellt vårdprogram cancerrehabilitering för barn och ungdom har genomförts och utgör grund för insatser som kan underlätta vårdprogrammets implementering. Ett sjukvårdsregionalt konsultteam för palliativ vård av barn är etablerat. En tvådagarsutbildning med fokus på palliativ vård av barn genomfördes i november. Insatser med fokus på att stärka medicinskt och psykosocialt omhändertagande av patienter på Uppföljningsmottagningen vid Skånes universitetssjukhus pågår.

5.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

RCC Syd har drygt 50 RPPL i vars uppdrag det ingår att stödja implementeringen av SVF och nationella vårdprogram. I uppdraget ingår att föra en regelbunden dialog kring ledtids- och kvalitetsregisterdata. Inom ramen för ett samarbete med Södra sjukvårdsregionens kansli, cancersamordnare och RPPL utvecklas kvartalsvisa rapporter innehållande sjukvårdsregional tillgänglighets- och kvalitetsdata. Rapporterna kan utgöra underlag för att identifiera behov och besluta om sjukvårdsregionala samverkansinsatser för bättre tillgänglighet och kvalitet. Under 2025 har ett förbättringsarbete initierats inom processerna för pankreascancer, sköldkörtelcancer samt urinblåsecancer.

5.8 Kompetensförsörjning och forskning

RCC Syd har under året gett finansiellt stöd till två AI-projekt. Det ena projektet fokuserar på utökad användning av AI som stöd för analyser,

detektion och klassifikation av prostatacancer och det andra projektet är en fortsättning på ett projekt med fokus på patientsäkert införande av AI inom patologi. Pågående forskning och erfarenhet av nya arbetssätt delas regelbundet på möten med regionala patientprocessledare. Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Center utgör en viktig arena för stärkta förutsättningar för klinisk forskning. Ett webinarium med fokus på patientens roll i klinisk forskning arrangerades i början av året. Södra sjukvårdsregionens tumörbiobank innehåller 13 provsamlingar inom olika cancerdiagnoser.

KAPITEL 6

RCC Väst

6.1 Prevention

Tyngdpunkten i det preventiva arbetet kring levnadsvanor har bedrivits inom den nationella arbetsgruppen för cancerprevention då insatserna även kommer det sjukvårdsregionala arbetet till del. Även sjukvårdsregionala insatser som föreläsningar, deltagande i nätverk och informations- och utbildningsinsatser har genomförts. Samverkan med andra aktörer har legat till grund för insatserna. Målgruppen har varit medarbetare inom vården och allmänheten.

Arbetet för att nå en täckningsgrad om minst 70 % i projektet Eliminera HPV och livmoderhalscancer genom ikappvaccination av kvinnor födda 1994–1999 har varit intensivt och ställt högra krav på samverkan med vård- och samhällsaktörer. I Västra Götalandsregionen (VGR) nåddes en täckningsgrad på 67,8 % och i Region Halland 71,4 %. I slutet av året påbörjades planeringen av dos 2 med målsättningen att nå 90% av de som vaccinerats med dos 1. RCC väst har även haft en rådgivande roll i arbetet med att implementera Folkhälsomyndighetens rekommendation om könsneutral vaccination mot HPV i åldrarna 18–16 år. RCC väst har också varit drivande i att ta fram nationellt material för att informera/utbilda befolkningen om HPV och självprov i samband med HPV-veckan 2026 och vid införandet av självprov.

6.2 Tidig upptäckt

RCC väst har varit stödjande i utveckling av regionala strukturer för omhändertagande av personer med ärftlighet för cancersjukdom genom bland annat behandlingsnära genetisk testning (BenGT) för bröstcancerpatienter i VGR. Insatserna säkerställer jämlik tillgång till kontroller och interventioner för berörda individer.

Implementeringsstudien för lungcancerscreening i samverkan med RCC Norr har löpt på enligt plan. Målet är att studien ska bidra med underlag till Socialstyrelsens utredning om ett nationellt screeningprogram.

Genom arbete med de nationella kvalitetsregistren för mammografiscreening och organiserad prostatacancertestning, samt det nationella processregistret för livmoderhalscancerprevention (NPCx) har RCC väst bidragit till att skapa förutsättningar för att följa upp, utvärdera och utveckla insatser kring tidig upptäckt inom flera diagnosområden. Under året har samtliga regioner anslutit sig till NPCx vilket innebär att registret nu är heltäckande nationellt. Detta kommer att underlätta införandet av ett nationellt kallelsekansli.

6.3 Standardiserade vårdförlopp

RCC väst har arbetat tillsammans med VGR:s förvaltningar för att samordna det regionala arbetet med SVF samt ta fram redovisningar till SKR och Socialstyrelsen. Under ledning av RCC väst har arbetet utförts av SVF-arbetsgruppen med representation från regionens samtliga sjukhusförvaltningar. En viktig del är att stötta förvaltningarna i arbetet med kvalitetssäkring, utveckling av nya arbetssätt för att öka följsamheten till SVF. Det innebär bland annat kartläggning av flaskhalsar, uppmärksamma goda exempel och genomföra utbildningsinsatser. Under året genomfördes också ett fördjupat arbete för förloppen lungcancer, cancer i urinblåsan, kolorektalcancer samt livmoderhalscancer i syfte att identifiera systematiska hinder som leder till att väntetiderna överskrids med mer än 50% än den optimala ledtiden i SVF. Under året har även utbildningstillfällen genomförts för primärvården och ST-läkare.

Under året har RCC Väst också arbetat med ett verktyg för visualisering av delledtider med hjälp av data i redan befintliga system.

6.3.1 Särskild satsning på bild- och funktionsmedicin i och patologi

För att främja tillgängligheten inom bild- och funktionsmedicin och patologi samt nå en högre måluppfyllelse av det nationella ledtidsmålet för SVF har RCC Väst beviljat fem förbättringsprojekt inom patologi och femton inom bild- och funktionsmedicin. Uppföljning av projekten sker kontinuerligt och rapporteras även till Socialstyrelsen. Samtliga projekt finns redovisade i gemensamt nationellt dokument på RCC:s hemsida.

6.4 Stöd till rehabilitering och palliativ vård

RCC Väst har arbetat för att implementera det nationella vårdprogrammet för palliativ vård och det personcentrerade sammanhållna vårdförloppet, med

särskilt fokus på tidig identifiering av palliativa behov och stärkt samverkan mellan vårdnivåer samt ökad täckningsgrad i Svenska palliativregistret. Utbildningsinsatser för samtal vid allvarlig sjukdom och allmän palliativ vård har genomförts. Den sjukvårdsregionala vårdprocessgruppen för palliativ vård, med representation från sjukhus, primärvård, kommunal vård, närvårdsamverkan, hospice och närstående, bidrar till samverkan mellan vårdnivåer och vårdgivare. Fördjupad dialog under året har resulterat i kartläggning av det lokala arbetet och förutsättningar för att säkerställa fortsatt utveckling.

RCC Väst samverkar med Kraftens hus Sjuhärad respektive Göteborg inom ramen för cancerrehabilitering. RCC Väst bidrar i en regional utredning för att undersöka förutsättningarna för VGR att ingå ett Idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Kraftens hus. RCC Väst samverkar också med Ung Cancer för ökad kunskap om och stöd till målgruppen samt spridning av framgångsrika arbetssätt.

RCC Väst samverkar både multidisciplinärt och multiprofessionellt för kunskaphöjning inom bäckenrehabilitering. Fokus har varit att synliggöra behovet av spetskompetens och förmedla resultat av aktuell forskning avseende sexuell dysfunktion, strålenterit, strålcystit och lymfödem.

RCC Väst stödjer uppbyggnaden av Regionalt Centrum för Cancerrehabilitering. Centrat erbjuder digitala och fysiska insatser för patienter med avancerade rehabiliteringsbehov. Arbetet baseras på multiprofessionella bedömningar och insatser och multidisciplinära teamkonferenser. RCC Väst stödjer också insatser i NU-sjukvården för att erbjuda helt digital cancerrehabilitering för patienter inom upptagningsområdet med avancerade behov.

Den sjukvårdsregionala vårdprocessen för cancerrehabilitering (vuxna) har under 2025 fokuserat på att, utifrån de nivåer av behov som definieras i det nationella vårdprogrammet, identifiera de glapp som finns i sjukvårdsregionen. Nationella och regionala initiativ fokuserar på avancerad, och i viss mån särskild nivå. För patienter är det dock av yttersta vikt att den grundläggande nivån tillgodoses på strukturerat sätt. Planering har gjorts för att kunna kartlägga organisering av cancerrehabilitering på förvaltningarna i sjukvårdsregionen samt implementering av cancerrehabilitering i de diagnosspecifika processerna.

6.4.1 Särskild satsning på rehabilitering, palliativ vård, aktiva överlämningar och seneffektsuppföljning – insatser 2025

För att stärka cancerrehabilitering och palliativ vård för barn och vuxna har RCC Väst beviljat tolv förbättringsprojekt inom cancerrehabilitering varav sju fortsättningsprojekt och tretton inom palliativ vård varav fyra fortsättningsprojekt. På kort sikt har patienter fått snabbare hjälp, bättre symptom lindring och ökad trygghet, via bland annat systematiskt familjestöd. På lång sikt ger insatserna en mer jämlik rehabilitering, minskad lågvärdesvård och kortare ledtider via bland annat höjd kompetens, tidig integrering av palliativ vård och stärkt samverkan mellan vårdgivare.

6.5 Min vårdplan

RCC väst har under året varit stödande vid införande av Min vårdplan i sjukvårdsregionens verksamheter. Insatserna syftade till att fördjupa kunskapen hos de kontaktsjuksköterskor som arbetar, eller vill börja arbeta med Min vårdplan. Med grund i verksamheternas behov har workshops, utbildningsaktiviteter och föreläsningar genomförts.

RCC väst har i samverkan med regional Stöd- och behandlingsförvaltning förtydligat ansvar och kommunikation för Min vårdplan regionalt. Målet har varit att alla verksamheter som arbetar med Min vårdplan ska nås av relevant information om exempelvis uppdateringar och ny funktionalitet, vid rätt tidpunkt. Samarbetet har resulterat i ett förbättrat informationsflöde till verksamheterna och tydligare ansvarsfördelning.

6.6 Barncancerområdet

RCC Väst har arbetat med att stödja implementering av de nationella vårdprogrammen för cancerrehabilitering, långtidsuppföljning samt det reviderade vårdprogrammet palliativ vård av barn. Sjukvårdsregional vårdprocessgrupp har samordnat arbetet och har bidragit till samverkan mellan vårdgivare. En ny sjukvårdsregional arbetsgrupp med fokus palliativ vård av barn har initierats under året. Gruppen har arbetat med att identifiera hinder och samordna gemensamma förbättringsinsatser. Samverkan mellan barn- och vuxenprocesserna har fördjupats inom bland annat utbildning och implementering av kunskapsstöd.

Inom cancerrehabilitering för barn och ungdomar har en sjukvårdsregional GAP-analys genomförts. Resultatet har legat till grund för insatser för såväl regional som lokal implementering av det nationella vårdprogrammet. Bland annat har nulägesbeskrivningar av det psykosociala omhändertagandet för barncancerpatienter och deras familjer inom upptagningsområdet för Barncancercentrum vid Drottning Silvias barnsjukhus i Göteborg (VGR+) genomförts. Kartläggningen ligger tillsammans med vårens PREM-enkät till grund för kommande lokala och regionala förbättringsarbeten där behov hos barn och familj står i centrum.

Insatser i den regionala handlingsplanen för en stärkt cancervård för barn och unga har genomförts enligt plan. Bland annat har en transitionssjuksköterska tillsatts i syfte att initiera transitionsprocessen i ett tidigt skede hos Barncancercentrum. Revideringen av Barnonkologihandboken har prioriterats med målet att under 2026 publiceras som stöddokument i Kunskapsbanken.

6.7 Kunskapsutveckling samt uppföljning av cancervården

RCC Väst ansvarar för hanteringen av regionala data och har under året rapporterat in till Cancerregistret samt respektive nationella kvalitetsregister. RCC Väst har nationellt ansvarar för åtta av de trettiotal nationella kvalitetsregistren som finns inom NPO cancer. Det har under året inneburit att tillhandahålla aktuella data för olika målgrupper öppet på cancercentrum.se och innanför inloggning på INCA, beroende på innehåll. RCC Väst har också, efter särskild prövning, lämnat ut data till forskning från dessa datakällor. Flera register tar del av och redovisar patientrapporterade mått. Det utgör en viktig grund för arbetet i de sjukvårdsregionala vårdprocesserna.

RCC väst har varit stödjande till regionernas arbete med rapportering till läkemedelsregistret genom att möjliggöra automatiserad överföring från journalsystem till kvalitetsregister.

RCC Väst har också arbetat med implementering av nya och reviderade kunskapsstöd genom utvecklings- och utbildningsinsatser på sjukvårdsregional nivå. Regional anpassning till nationella vårdprogram har vid behov utarbetats i form regionala medicinska riktlinjer.

6.8 Kompetensförsörjning och forskning

RCC väst har samverkat med olika aktörer i syfte att erbjuda kompetenshöjande insatser för medarbetare inom vården samt forskningsprojekt. RCC väst har bland annat genomfört den årliga uppdragsutbildningen Kontaktsjuksköterskan i cancervården 7,5 Hp tillsammans med Högskolan i Borås och genomfört den kliniska forskarskolan 30 Hp i samverkan Göteborgs universitet. Genom forskningsprojektet PPMC Lungcancer används sjukvårdens befintliga infrastruktur för att bygga upp en regional biobank med prospektivt insamlat material. Syftet är att materialet ska användas för forskning inom precisionsmedicin för lungcancer. Ett annat forskningsprojekt är DIBH-App där patienter får träna på rätt andningsteknik inför andningsadapterad strålbehandling via ett digitalt verktyg i hemmet.

Regionala cancercentrum – regionernas nationella samverkan inom cancervården.
Med patienter och närstående för hela människan, i dagens och framtidens cancervård.
www.cancercentrum.se